

Nr 396

Av fru **Hamrin-Thorell m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1959/60 till seminarier för huslig utbildning.

I drygt 20 år har frågan om utbildning av lärarinnor på det husliga området varit föremål för utredning. Med utbildningen sammanhängande frågor har sålunda ingående undersökts av den osvaldska kommittén rörande utbildningen av lärarinnor inom det husliga området (SOU 1950: 46). Detta betänkande föranledde ingen åtgärd från Kungl. Maj:ts sida. 1953 tillsattes i stället lärarinneutbildningskommittén för att verkställa en översyn och omprövning av den tidigare utredningens utbildnings- och organisationsprogram. Lärarinneutbildningskommitténs betänkande om lärarutbildningen på det husliga området avlämnades i juli 1957 (SOU 1957: 28).

Under den långa tid som nu ifrågavarande utbildning utretts har bristen på lärarinnor fortlöpande accentuerats, och situationen är i dag på vissa områden synnerligen besvärande. I sina anslagsäskanden för nästa budgetår har skolöverstyrelsen framhållit, att bristen på lärarinnor är större än någonsin. Under läsåret 1957/58 hade exempelvis 39 icke behöriga lärarinnor i hushållsgöromål (hemkunskap) haft anställning med full tjänstgöring. De med mindre omfattande tjänstgöring uppgick till minst 100. Lika färska uppgifter synes icke föreligga för slöjdlärarynnornas del, men enligt vad lärarinneutbildningskommittén redovisat skulle inom folkskolan läsåret 1954/55 den tjänstgöring, som då uppehölls av icke behöriga personer i egenskap av timlärare, kunna beräknas till cirka 450 ordinarie eller extra ordinarie tjänster med minst 15 veckotimmars tjänstgöring. Härtill skall sedan läggas den brist på slöjdlärarynnor, som finns inom de högre skolorna. Även inom andra grenar av det husliga området som t. ex. yrkesundervisningen och barnavårdsundervisningen är bristsituationen påfallande.

Med hänsyn till rådande läge har man haft anledning hysa förhoppningar att lärarinneutbildningskommitténs förslag snart skulle förverkligas och att proposition i anledning härav skulle framläggas. Så har emellertid inte blivit fallet. I 1958 års statsverksproposition framhöll departementschefen, att de av lärarinneutbildningskommittén framlagda förslagen krävde ytterligare överväganden i åtskilliga hänseenden, och han var därför icke beredd att förorda, att förslag förelades 1958 års riksdag. Inte heller i år har — trots en ingående prövning och bearbetning inom ecklesiastikdepartementet — proposition kunnat framläggas för riksdagen. Med hänsyn till

rådande statsfinansiella läge har det icke visat sig möjligt, anser departementschefen, att nu bereda utrymme för andra åtgärder än en ökning av utbildningskapaciteten vid de nuvarande seminarierna.

Det är inte bara examinationen som måste öka — något som i större utsträckning först kan ske genom en reell utbyggnad av seminarieorganisationen. Även utbildningen av dessa lärarinnor måste snarast effektiviseras och moderniseras. Man behöver bara erinra om vilka stora ekonomiska värden de svenska husmödrarna har att förvalta för att rätt förstå vad en god utbildning betyder för de enskilda hemmens ekonomi samt i sista hand för hela samhällsekonomin. En efter moderna krav anpassad huslig utbildning är härvidlag den bästa ränteavkastningen. Vi anser därför att det är ett samhällsintresse, att förslag snarast förelägges riksdagen om reformerad utbildning för lärarinnor inom det husliga området.

Under hänvisning till vad ovan framhållits får vi hemställa,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 48 måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att förslag angående lärarutbildningen på det husliga området i anslutning till 1953 års lärarinneutbildningskommittés betänkande förelägges 1960 års riksdag.

Stockholm den 20 februari 1959

Ruth Hamrin-Thorell

Rudolf Boman

Lisa Mattson

P. Olof Pålsson

Ebbe Ohlsson

Uno Olofsson
i Rödingträsk

Ingrid Segerstedt-Wiberg

Torsten Bengtson

Per Bergman

Ingrid Gärde Widemar

Fritiof Domö

Ingeborg Carlqvist

Gustaf Sundelin

Gärda Svenson

Gunnar Pettersson